

2 LAS BASTIDAS

ISTÒRIA

ELEMENTS PER UA ISTÒRIA DE LA GASCONHA

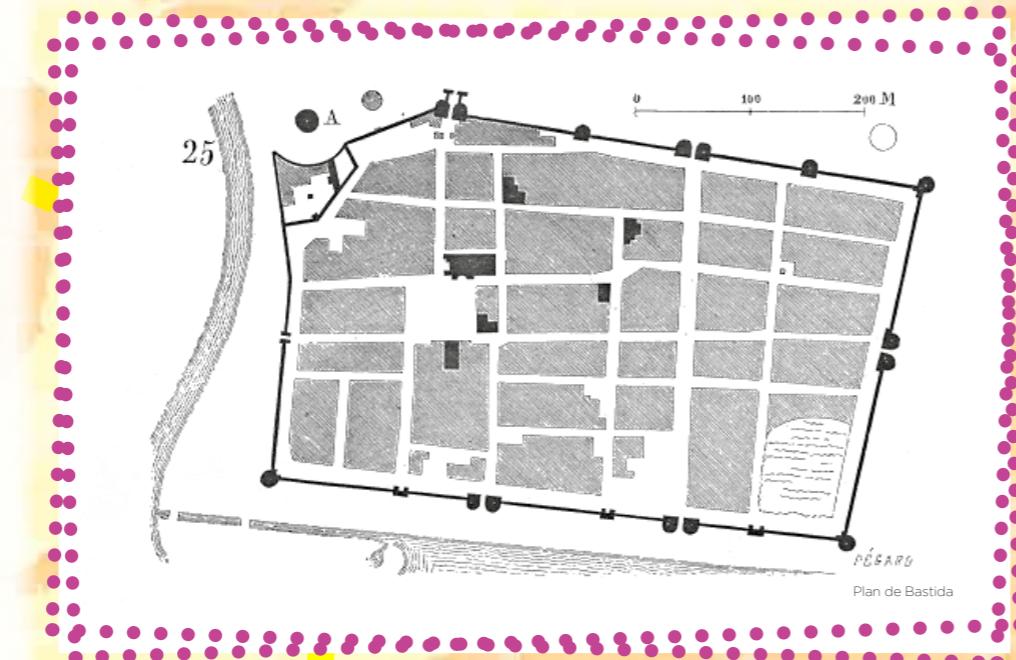
Entre los sègles XIIau e XIIIau, detzenades de bastidas estón edificadas en Gasconha. Aqueras creacions s'espandishen de 1255 (fondacion de Montreal) a 1322 (fondacion de Plasença).

Aqueras bastidas son vilatges novèls bastits lo més sovent sus terradors verges de construccions (espais coberts de bòsques per exemple) coma a Florencia o a Gimont, més tornan tanben prènquer un centre preeistent (ex : Jegun, Miradors).

Cartas son redigidas entà oficializar los novèls vilatges :

- ua carta de pareatge entre l'autoritat fondadora (ex : lo comte d'Armaniac, los representants deus reis de França e d'Anglatèrra) e los proprietaris de terrenhs (sovent senhors eclesiastics)
- ua carta de costumas que precisa los drets e los devers deus poblants. S'agish d'atirar poblants numeroses e mes la carta de costumas ei avantatjosa, mes los candidats son numeroses...

Los fondators an tanben mes d'un interès dins la fondacion d'aqueras bastidas : permeten de mercar lo territori dins un contexte de guèrra frequenta entre sobeirans franceses e angleses més tanben entre senhors locaus entre eths. Las fondacions pòrtan tanben revenguts suplementaris pr'amor de las numerosas talhas pagadas peus colons o mercands pendent los mercats o las hèiras.

JÒC

Miranda	Barçalona	Aurimont
Francescàs	Barran	Pavia
Vilafranca	Montrejau	Forçés
Mielan	Valençà	Colonha
Miradors	Florencia	La Montjòla

LEXIC

Bastida : vilatge creat a l'Edat Mejana per decision senhorala entà atirar ua populacion novèla.

Carta : tèxte oficial que definish los drets e los dévers deus senhors e deus poblants.

Senhor : persona (nòble o ecclesiastica) que possedish ua senhoria, ua terra sus la quina a autoritat.

Edat Mejana : periòda que separa l'Antiquitat de l'època moderna e que s'esten sus un millenari deu sègle V^{au} au sègle XV^{au}.

ELEMENTS PER UA ISTÒRIA DE LA GASCONHA

ISTÒRIA

QUESTIONS

A quina tempsada las bastidas estón construsidas ?

Qui decida de la construccion de las bastidas ? Perqué ?

Relhevatz dus punts communs e duas diferencias pertocant las bastidas gasconas.

Las bastidas son totas devengudas importantas ?

Las bastidas an lo mes sovent un aspècte geometric dambe un plan rectangular (Masseuva, per exemple) més cau tanben s'adaptar a las constreintas deu relhèu : atau la bastida de Pavia preng la forma d'un polígon...

Las carreres son generalament perpendicularas e mian a ua plaça bèra, centrala o excentrada. Aquera plaça presenta lo mes sovent coberts entà las mercandises deus comerçants dambe, en mes, ua hala que pòt albergar la maison commun (ex : Colonha).

Las bastidas prenguen plan sovent noms variats en ligam dambe la sua especificitat (Labastida d'Armaniac, Vilanova de Marçan), deu son site (Masseuva : maison de la seuva, deus bòsques), deu nom deu son fondator (Marciac, Solomiac). Plan sovent, las novèlas fondacions prenguen lo nom de granas ciutats europeas : Valençà, Colonha, Florencia, Pavia...

Se fòrça bastidas estón edificadas, totes n'an pas avut un desenvolupament important ; se mes d'ua son auèi vilas de quauqua importància (ex : Gimont, Granada, Sent-Lis), d'autas ne son pas mes que vilatjots (ex : Fajòlas, Rasengas) e mèma an completament desapareishut austanlèu la fin de l'Edat Mejana (Santa-Maria deu Desèrt, Gilhac).

FRISA CRONOLOGICA

1255

fondacion de Montreal, prumèra bastida d'Armaniac

1278

fondacion de la bastida de Barran per l'arquevesque d'Aush, Amanieu II en pareatge dambe lo Comte d'Armaniac-Fezensac, Geraud V

1281

fondacion de Mi- randa per l'abat de Berdoas e lo comte d'Astarac, Bernat IV

1284

fondacion de Colonha peu senescal Eustache de Beaumarchais (representant deu rei de França e deu comte de Tolosa) en pareatge dambe lo senyor locau Otton, vescomte de Terrida

1322

fondacion de Plasença, darrera bastida d'Armaniac

